

LLIBERTAT

FRANQUEIG CONCERTAT

ANY II. — Núm. 243

TARRAGONA, DIMECRES, 5 DE MAIG DEL 1937

PREU: 15 CENTIMS

Els incontrolats s'han aixecat a Barcelona i altres llocs de Catalunya contra el Govern de la Generalitat.

Amb aquesta gesta els incontrolats demostren el que són: Uns enemics de l'antifeixisme i uns agents del feixisme internacional.

Per dignitat nacional, per guanyar la guerra, per Catalunya, per la República, havem d'exterminar la raça expúrea dels incontrolats i de tots aquells que els han llançat a aquesta aventura que hauria pogut ésser de conseqüències greus si el poble català tot com un sol home no s'hagués posat a les ordres del Govern de la Generalitat.

Ahir novament el President repetí la consigna de l'hora present: Catalunya!

Es que serà Catalunya el poble dissortat de què ens parlava el poeta? Es que Catalunya no té esperit, no té virilitat? Es que al poble català no li importa el que hauria d'ésser més sagrat per ell, la seva dignitat nacional? Es que els catalans — després de tants anys de dominació — som mesells? Es que Catalunya no té seny — aquesta virtut tan elogiada per propis i estranys — i està en un període de follia col·lectiva?

Aquestes preguntes s'anava formulant l'editorialista mentre escolava per la ràdio els parlaments dels representants dels diversos sectors antifeixistes del Govern de la Generalitat, i desgraciadament moltes preguntes quedaren en l'aire sense poder-se formular una resposta satisfactòria.

I és que els fets d'ahir són tan il·lògics, són tan insòlits, tan descabellats, que per moltes explicacions que hom hi cerqui no es troba explicació plausible. El mateix poble que el 19 de juliol es llançava al carrer contra el feix, sense distinció de partit ni de sindical, agermanat tot per un mateix ideal comú: vèncer el feixisme, els militars traïdors, ara en canvi lluitava entre ell, uns germans contra uns altres, uns sectors antifeixistes contra uns altres. Què podia haver succeït? Ja havíem vençut l'enemic comú? La nostra Llibertat ja no perillava en mans del feix?

No, no havíem vençut el feix, no havíem exterminat els militars traïdors, sinó que aquests continuaven amenaçant-nos, i eren molt més forts i molt més perillosos que el 19 de juliol. I la lluita, per a vèncer, per a guanyar la guerra era cada dia més dura, més cruel, més sagnant.

Què havia passat per tant? Quina era la causa d'aquesta follia que podria posar-nos a mercès de Franco i dels seus sequaços i fer-nos perdre en poques hores tot el que a costa de tants sacrificis havíem assolit?

Només una explicació plausible hi trobem. Una de sola. Que agents provocadors a sou del feixisme s'hagin infiltrat en certes organitzacions polítiques i sindicals, avivant les passions baixes, els apetits i apetències, eixamplant les petites diferències, esquarterant la massa compacta dels sectors antifeixistes, creant ambicions de domini o de lucre, minant la confiança en els homes responsables i enlaint a simples instruments enlluernats per orgies de sang i de plaer.

Agents provocadors que no han reparat a llançar al poble català a una lluita fratricida, infame, criminal, per a satisfer els interessos del seu amo: el feix internacional.

Han trobat un camp abonat. Una gent irresponsable que s'han cregut que fer la revolució, combatre el feixisme, era únicament lluir una pistola per fer bonic o per assassinar per l'esquena a un pobre infel·lic, tot robant el que poguessin arrambar. Una mentalitat nova, d'extremisme revolucionari — valgui la frase —, o millor de demència revolucionària, que ha minat el cervell de molta gent, produint aquesta fauna especial de l'incontrolat.

Aquesta és per tant l'explicació. Agents provocadors i incontrolats que s'han introduït en certes organitzacions i han aconseguit pel seu extremisme imposar-se.

En aquesta hora greu, nosaltres havem de fer una nova apel·lació al seny català i a tots els antifeixistes que ho són de cor i no de vernis, que no ens deixem dominar, que no ens deixem influir per aquests

L'IMPERO SENZA ANIMA' de «Guistizia e Libertà»

Quina havia d'ésser la sorpresa de Mussolini, el qual en el telegrama dirigit, al general Mancini des del Pola afirmava que seguia, cada moment el desenrotllament de l'ofensiva del front de Guadalajara confiant en la victòria, quan va sentir Ràdio Madrid que llençava la veu de "Aquí Madrid en armas: va a hablar a los soldados italianos prisioneros..." Segurament devia quedar tan parat com Napoleó al rebre la notícia de la derrota del general Dupont a Bailen. Però era inevitable. Mentre la duresa de vuit mesos de lluita contra la reacció internacional ha enfortit els braços i l'ànim dels combatents antifeixistes, les divisions del feixisme italià no obstant el luxe dels armaments i de tots els mitjans auxiliars, bèl·lics, l'exèrcit popular i la brigada internacional, entre els quals el batalló Garibaldi, primer va parar l'ofensiva i després els mercenaris i enganyats.

El resultat no podia ésser més desastrós, ni més vergonyós. No obstant la inferioritat dels instruments bèl·lics, l'exèrcit popular i la brigada internacional, entre els quals el batalló Garibaldi, primer va parar l'ofensiva i després va avançar més de 40 quilòmetres. Però encara més que l'impetu de les armes republicanes han pogut els mitjans de propaganda. Les divisions feixistes es desfan, com la neu al foc, davant de les paraules lliures. Els italians enganyats, els desocupats, els joves educats a l'estat totalitari, manquen de força moral, no tenen un ideal per defensar. Han estat sempre tractats com un ramat, no com a homes, sinó com objectes. Per poder viure, foren obligats primer a allistar-se al partit, després a enrolar-se per Abissínia. Ara el feixisme, els destina a Espanya a sotmetre un po-

bre que lluita en defensa de la seva pròpia llibertat. No, senyor Mussolini, el poble com els individus educats amb consciència moral, saben reconèixer el valor de la vida i donar-li una finalitat i per això no es pleguen fàcilment. I també els homes de la camisa negra, aquells que havien format en l'atmosfera totalitària, aquells que pensaven posseir cent per cent i que tenien fe cega en el Duce, ho han resistit el vent de la llibertat i us han fugit de la mà. Aquests varen sentir la nostra veu d'antifeixistes per la ràdio, els altaveus i els manifestos que els vàrem llençar. Era la veu

elements irresponsables i tots — sense distinció de color polític o de carnet sindical — tinguem fets els ulls en Catalunya, en la nostra Pàtria, i que Ella sigui el Nord i guia dels nostres actes, i d'aquesta manera sabrem apartar-nos d'influències perniciosos i d'actituds provocatives.

Catalans! La nostra consigna ara i sempre ha d'ésser la del nostre President: Catalunya!

Per Catalunya! Siguem dignes! Per Catalunya! Siguem virils! Per Catalunya! Tinguem seny! Per Catalunya! No permetem que els agents provocadors i els incontrolats es facin amos de la nostra terra!

Els fets de Barcelona

Ahir, a les vuit del vespre es reuní al Palau de la Generalitat una representació de tots els sectors antifeixistes representats al Govern de la Generalitat per tal de posar fi a la greu situació que travessava Barcelona, a causa dels fets prou coneguts i que no volem qualificar.

Pocs moments després dirigiren la paraula al poble de Catalunya des de les emissores de la Generalitat, Calvet, per la Unió de Rabassaires; Sbert, per E. R. de C.; Alfonso, pel Comitè Local de la C. N. T.; Vidiella, per la Regional de la U. G. T.; Marian R. Vázquez, pel Comitè Regional de la C. N. T.; Hernández Zancajo, pel Comitè Nacional de la U. G. T.; García Oliver, pel Comitè Regional de la C. N. T., i el President de Catalunya, Lluís Companys, tots ells recomanant i exigint dels seus respectius militants i del poble antifeixista deposés les armes i parés el foc, encara que sense abandonar les respectives posicions, a fi de què les forces antifeixistes, per mitjà dels seus respectius representants, poguessin deliberar per a trobar

una solució sense la coacció que representava que al carrer continués la lluita.

A les onze de la nit cessà el foc. A la una de la matinada terminà la reunió dels representants dels sectors antifeixistes al Palau de la Generalitat, acordant recomanar a totes les organitzacions retiresin els seus homes i abandonessin llurs posicions i atorgant un ampli vot de confiança, absolut, sense condicions, al President de Catalunya, per tal que resolgués la greu situació creada, comproment-se tots a portar a compliment el que el President acordés.

Una vegada acabada la reunió tornaren a parlar des dels micròfons de la Generalitat els mateixos oradors, exhortant el poble a què retornés al treball i complís amb disciplina i sense discussió les consignes que donarà demà el President de la Generalitat.

Tots els discursos, tant els del vespre com els de la nit foren en un to emocionat, que causà en tots els que l'escoltaren vivíssima impressió.

dels germans italians; una veu plena d'accent humans. Varen comprendre la mentida amb la qual eren enganyats des de molts anys, varen comprendre on era la justícia i la veritat; una nova consciència els era desvetllada. Els centenars dels feixistes italians que passaren a les nostres línies a Guadalajara, són ara els vostres més forts acusadors. Tots ells són d'humil condició social; la coerció a la qual han estat sotmesos, darrerament ha estat la més infame i la més baixa perquè valent-se de la seva fam i de l'engany han intentat fer-los els assassins d'un poble lliure i pacífic d'un poble alegre i general, però terrible en la defensa dels seus drets, el poble espanyol. Més que les acusacions d'aquests presoners amb llurs entrevistes, amb llurs discursos a la ràdio Madrid, amb llur propaganda als altaveus col·locats davant les trinxeres on es troben encara els altres italians, us acusa el silenci dels cossos inaccionats dels italians morts i abandonats per la vostra divisió motoritzada en la retirada de Trijueque a Brihuega.

Espigolant

Per a guanyar la guerra es necessita l'exèrcit regular amb un sol comandament i amb disciplina. "La Humanitat" en parla i afegeix:

"Per a guanyar la guerra es necessita un exèrcit regular, amb unitat de comandament, que pugui donar ordres ràpides i que sigui obeït amb disciplina. Es necessita igualment, una reraguarda que sapiga sacrificar-se i que treballi amb eficàcia i en silenci; que es trobi segura i optimista; que no es vegi amenaçada per fusells i coaccions; que no es permeti que, impunement, alguns grups vulguin pendre's la llei per la seva mà i vulguin actuar pel seu compte. Es a dir, una reraguarda digna del sacrifici que realitzen els nostres germans del front i que acati, per tant les consignes i les resolucions del Govern responsable.

Ja hem safert massa. Ja hem fet prou experiències dissortades. Ja és hora de veure-hi clar i de parlar clar. Nou mesos de revolució i de guerra han estat molt eloqüents i molt amargs per a tots nosaltres, perquè algú pugui en els procediments de barbàrie que s'ha proposat implantar i que — trit de haver-ho de confessar — ha arribat a implantar."

L'aixecament de la quinta columna amb carnet sindical és avui el comentari de tots els diaris de Catalunya. DIARI DE BARCELONA D'ESTAT CATALA, en comentari serà i equanim enfoca en els seus veritables termes la qüestió:

"A tots, especialment als que no volen creure, els hem de dir que participar a un Govern, lleialment vol dir portar totes les qüestions i totes les diferències al Consell de Govern.

Molt ventilar al carrer les discrepàncies que sorgeixin sigui on sigui.

O bé anem a perdre la guerra i anem a ensorrar la Revolució.

Si hi ha algú interessat a què això s'esdevingui, ja sabeu què és."

El Govern té la paraula, és el títol de l'editorial de LA HUMANITAT, el Govern és el que ha de manar i ésser l'amo del carrer:

"La nostra adhesió al Govern no necessita ratificacions. Però que ningú pensi que aquesta adhesió sigui d'ocul. No. Al Govern li exigim a canvi de la nostra col·laboració, que sapiga mostrar-se a l'alçada de la confiança que li hem dipositat.

Els contratemps que ens vinguin de l'acció de l'enemic no els hi atribuirem íntegrament. Però els contratemps que ens portin les seves debilitats, sí. El Govern de Catalunya és una sístesi de totes les voluntats, individuals i col·lectives, del front antifeixista. Doncs bé, un Govern que mana en dret, ha de manar de fet. I els ciutadans, tots els ciutadans, han d'obeir-lo. Obeir-lo enlloc de fer de la guerra una contesta política — com fan alguns — o un espectacle vergonyós, com fan els altres."

La "SOLIDARIDAD OBRERA" en un editorial espés i conceptuós d'estil lerrouxista — i en el qual s'hi veu la mà de Jacint Thoryo, director de "Renovación", diari radical, fins el mateix dia 19 de juliol — intenta justificar l'injustificable, l'eixecament dels incontrolats contra el Govern legítim de Catalunya:

"Solidaridad Obrera, órgano director de un movimiento revolucionario cuya generosidad, brava y sacrificio son harto conocidos de todos, advierte que se marcha por muy mal camino: por un camino que puede conducir al desastre. Desastre que únicamente cuando la insensatez impera sobre los sentidos, puede ser deseado.

En esencia, todo ello ha de resumirse en la cerrada oposición que la contrarrevolución, cuyas señales de vida, no pueden ser más evidentes, hace a todo signo de avance revolucionario. Esta contrarrevolución, que disfrazada de antifascismo i fomentada por algúen desde su "puesto de observación", pretende cubrir de luto a Catalunya entera y hacer que la guerra en pie sea ganada por el facismo."

LA PUBLICITAT dedica el seu comentari als fets actuals i fa un paral·lisme entre la lluita al front on els nostres combatents s'ho juguen tot, mentre nosaltres a la reraguarda havem de lluitar contra un enemic emboscacat que està disposat a fer-nos perdre la guerra:

"El sol record d'aquests combatents, i el de la sang vessada en comú, tots agermanats en la defensa d'una causa justa, ja haurien de fer per a sempre indissoluble la nostra unió. Tot el que sigui allargar una guerra que podem guanyar més de pressa vol dir traïr la glòria viril, activa, dels nostres combatents i els nostres caiguts, i solament aprofita a l'enemic."

S'agreuja, seriosament, la situació de Franco

El mes que acaba de transcórrer fixarà una data important en la història de la guerra internacional d'Espanya. No cal insistir sobre el magnífic redreçament afeuat per l'exèrcit del poble durant aquestes últimes setmanes. Per donar-se compte del recordar les derrieres de febrer, quan Madrid estava amenaçada per les forces italo-alemanyes. Era aleshores que la premsa feixista anunciava el setge de la capital espanyola o reproduïa amb una satisfacció clara els famosos pronòstics de l'alcohòlic locutor de Sevilla. La desfeta italiana, però, ha canviat bruscament en amb un gest dolorós, la sonrient satisfacció de tots els "patriotes" feixistes. Franco no abandona encara l'atac de la capital, però, si la seva nova ofensiva fracassa, la qual cosa es gairabé segura, la demoralització en que es troben ja una part de les seves tropes, no li permetrà continuar la lluita. La guerra ha entrat a una nova fase la que conduirà l'Espanya republi-

cana a la victòria completa. Constatem, amb joia, que la "National Zeitung" el gran òrgan radical de Basilea, saluda amb emoció les recents victòries republicanes: "La desfeta de les tropes italianes de Guadalajara tindrà en la història del món el mateig valor que Valuny, es reconeix la feblesa de les dictadures i des d'ara comença llur decadència." Veritablement és això Barrar el pas al faixisme no es una simple frase declamatorià. L'heroic poble d'Espanya si ha fet una veritat que viu, veritat d'avui i veritat de demà, car el feixisme guerrier, aquest monstre bàrbar, el feixisme agressor sap des d'ara que si reincideix, la seva víctima no serà sola a defensar sinó que trobarà el seu costat els antifeixistes de tot el món i sempre dues grans potències, dos grans països factors de pau i justícia social: la Unió Soviètica i Mèxic. Però la bestia mmunda està ferida de mort. Que la seva agonia sigui curta.

MANUEL PEDROL

Olis purs d'oliva

TARRAGONA

BIBLIOTECA DE L'ATENEU DE TARRAGONA

Durant la present setmana han estat sol·licitats i lliurats per aquesta Biblioteca 47 llibres dels quals 33 ho han estat en concepte de préstec.

S'han adquirit les següents "La radio telefonía sin maesobres: tro", t. I, Schonbauer Zeemann.

"Montajes", v. II, Schonbauer Zeemann.

Dels clàssics grecs i llatins: Escriptors grecs:

"Vides paraleles", v. II, Plutarc.

Escriptors llatins:

"Lletres", v. II, Plini el Jove.

"Les metamorfosis", v. I, Apuleu.

Bar Peninsular

CASA AMBRÓS

Especialitat en mariscs de totes menes

Plaça República, 41

Telèfon, 1630

ALES NEGRES SOBRE VINAROÇ I BENICARLO

Ahir, a les set del matí, quatre avions procedents del mar es presentaren sobre Vinaroç i Benicarló, llançant 70 i 60 bombes respectivament sobre la població civil d'ambdues poblacions.

Malgrat la quantitat de bombes llançades, afortunadament no hi ha hagut desgràcies personals, així com tampoc perdes materials.

Moltes de les bombes no feren explosió.

Després de la seva criminal acció, els avions facciosos s'han internat novament cap el mar.

LABORATORI

Rado-Electr

BOVE

Baixada Misericòrdia
Telèfons 1267 i 1668

TRANQUIL·LITAT A LES COMARQUES

En rebre el comissari de la Generalitat, Joaquim Fort, ahir, a les vuit de la vetlla als informadors, els manifestà que hi havia tranquil·litat en totes les comarques tarragonines.

Mobles

Radio-Philips: Música

PAU RICOMÀ

Rambla 14 d'Abril, 48

TARRAGONA

NOTES INFORMATIVES

INSTITUT NACIONAL DE SE-
GON ENSENYAMENT "MAR-
TI D'ARDENYA"

Avui dimecres, a les set de la tarda, tindrà lloc a l'aula de Geologia d'aquest Institut, la primera de la sèrie de conferències que donarà el professor d'aquest centre, Dr. Bartomeu Darder, sobre Idees actuals sobre la formació de les muntanyes aplicades especialment als Alps i a les serralades ibèriques.

Es recorda que aquesta conferència, com les que seguiran referent a dit tema, es pública, poguent-se inscriure gratuïtament per tot el dia a la Secretaria de l'Institut.

SABATERIA

LA MARIPOSA

Joan Domènech i Jardí

Baixada Misericòrdia, 10 i 12—

Tel. 1847

SUCURSA L'Unió, 14 i Arnyà, 1

—Tel. 1848

TARRAGONA

INCENDI

Abans d'ahir, a la nit fou avisat el Cos de Bombers de la nostra ciutat de que en un xalet de la Colònia Perelló, situat a la carretera de Barcelona, s'havia produït un incendi degut a un descuit.

Desseguida sortí el cotxe juntament amb diversos bombers i apagaren amb una breu intervenció el sudit foc, sense tenir que lamentar-se cap accident.

Maletes

Necessers

Mundos

Articles

per a esports

Alta Qualitat: Baix Preu

CASA COCA

J. Maurin, 7 - TARRAGONA

ASSOCIACIÓ DE PETITS CO-
MERCIENTS I INDUSTRIALS
DE TARRAGONA GEPCI-UGT

S'assabenta a tots els associats que poden passar tots els dies feiners, pel local provisional, carrer Cos del Bou, 19, baixos, de set a nou del vespre per recollir el carnet sindical, com també es fa present que han d'ésser portadors d'una fotografia.

Igualment, se'ls facilitarà el llibre de vendes i tots els informes necessaris. — El secretari.

Ingrés al Magisteri

Assegureu l'èxit

Acadèmia ROIG

Colom, 24

L'èxode dels rebels a Gibraltar

Durant aquests darrers dies i seguidament, després de l'avançada de les tropes governamentals al front del sud, centenars de feixistes espanyols han abandonat la ciutat d'Andalusia i s'han refugiat a Gibraltar. 300 cotxes particulars, 74 camions de Còrdova, Granada, Cadix han tractat d'arribar a Gi-

braltar amb nombroses famílies de feixistes destacats. L'èxode és tan important que els militars facciosos han enviat marroquins a la frontera per a detenir-los. No obstant, malgrat la vigilància 214 feixistes han arribat a Gibraltar amb llurs famílies.

Ingrés al Magisteri Assegureu l'èxit

Acadèmia ROIG
Colom, 24

Front del Centre

La desesperada situació dels rebels de la Ciutat Universitària

Madrid. — Al migdia rebé els periodistes el general Miaja, el qual digué que no hi havia novetat als fronts del centre.

Un periodista li observà que s'havia sentit aquesta matinalada un intens tiroteig i que s'ignorava les causes.

—No res d'anormal—contestà el general Miaja—. Els rebels de la Ciutat Universitària ja no poden passar el riu. Tractaren de fer foradades d'una marge a l'altra, però el terreny és esclavissadís i fracassaren en el seu intent. I ara, en petits grups, intenten arribar fins els rebels que actuen a les immediacions. Una i altra vegada fracassen i fracassaran en llurs propòsits, ja que els soldats de la República, sempre vigilants, avorten tot el que els invasors intenten.

Després d'una pausa, afegí: —Els facciosos d'aquest sector es troben en condicions desesperades, ja que solament els ariben els aliments que aconsegueixen passar algun que altre individu que aconsegueix passar el Manzanares.

Fins a les nostres files han arribat diversos evadits que es contenen la situació desesperada en què es troben.

I a una altra pregunta, contestà el general:

—En la guerra sorgeixen esdeveniments que fan canviar el aire de la marxa de les operacions. Tot és qüestió de previsió i de vigilància per a evitar sorpreses. El nostre exèrcit es troba tan previnent que és impossible sorprendre'l, ja que no perd de vista l'enemic ni un sol instant.

L'artilleria rebel, cap allà a mitja tarda, ha deixat caure les seves granades sobre la indefensa població civil de Madrid. Sense la intensitat d'altres jornades, els projectils de canó de l'exèrcit invasor han caigut sobre els carrers cèntrics de la ciutat, però no han esclatat, no han produït víctimes. Sortosament, el dia d'avui no ha estat de dol. Un projectil caigué al carrer de Barbieri, 3, i un altre als

seus voltants. Un tercer projectil anà a parar a la part del darrera del cinema Callao. Com sigui que cap dels tres esclatà, no calgué, com diem, lamentar víctimes.

Les nostres bateries, per la tarda, deixaren caure centenars i centenars de projectils sobre els marges del Manzanares, immediacions de Garabitas i Cerro de l'Aguila i Ciutat Universitària. Les víctimes han estat quantioses i les destrosses incalculables. Des de primeres hores de la nit el canoneig s'espaià notablement, per bé que les nostres bateries continuaren contestant les faccioses.

La nostra gloriosa aviació treballa intensament als sectors del front del centre. Les nostres esquadres de bimotors deixaren caure llurs bombes durant més de dues hores sobre les posicions rebels de Castejón de Herrera. A l'estació acabaven d'arribar nombroses forces italianes, equipades amb canons, tancs, metralladores i altre material. Tres combois venien plens d'homes i elements bèl·lics. Tots tres han quedat desfets totalment i pels voltants gran nombre de morts i ferits.

Els nostres aviadors segueixen llur vol triomfal, i desafiant els freqüents disparats dels antiàeris facciosos, llançaren llurs bombes sobre diverses posicions rebels i centres militars de Castejón. També volaren els nostres aparells de bombardeig sobre les posicions d'Almadrones i Alaminos, al sector Nord de la província de Guadalajara. Descarregaren llurs bombes durant tres quarts d'hora sobre els pobles esmentats, i els observadors de la nostra aviació pogueren comprovar que els danys i baixes produïts foren considerables. Els caces que protegien els aparells de bombardeig, i eren uns 30, descendiren, i en vol rasant ametrallaren els rebels, que sens dubte tractaven de formar concentracions i recollir el material de guerra dispersat.

Als altres sectors a penes si ha hagut moviment, i els soldats republicans es limitaren a hostilitzar els invasors, especialment a la província d'Àvila, al sector Sud del Teix, i a Las Navas, on els rebels segueixen defensant-se desesperadament.

Front del Nord

Fugen com a Guadalajara

Bilbao. — Com a colofó del triomf aconseguit ahir del qual tan malparats sortiren els contingents italians de la Brigada "Sagetas Negres", els nostres soldats han atacat avui novament les posicions del sector de la costa. El moment de fugida de l'exèrcit invasor fou aprofitat per l'exèrcit lleial per a realitzar una gran maniobra envoltant que ha donat com a resultat posar en greu perill la resta de les brigades italianes.

Els nostres soldats expliquen amb entusiasme els esdeveniments bèl·lics del dissabte. Tot el que es digué és un reflex pàlid de la realitat. N'hi ha prou d'assenyalar que s'han enterrat més de quatre cents cadàvers, que s'han fet alguns presoners i que es recollí material de tota mena en abundància. La recollida de material continuava encara en el dia d'avui.

Bilbao. — Totes les notícies confirmen el tremend daltabaix sofert pels facciosos en la jornada del dissabte.

Varen ésser rebutjats en totes aquelles ocasions que es decidiren a atacar, i van haver d'abandonar terreny a les zones on atacaren les forces republicanes. Les baixes ocasionades a l'enemic passen de 2.500.

Durant la tarda d'avui, diumenge, han sonat per dues vegades les sirenes d'alarma, advertint la presència d'avions facciosos sobre Bilbao. El veïnat ha acudit als refugis.

En cap de les incursions no han llançat cap projectil. Els aparells facciosos s'han limitat a realitzar vols d'exploració i reconeixement. Les nostres bateries antiàeris han disparat sobre els aparells enemics.

Dues manxetes molt expressives de "La Humanitat"

"Doneu-nos armes i us donarem Saragossa".
Aquests dies hem vist moltes armes pels carrers de la nostra ciutat. Que surtin aquestes armes i que vagin al front.

Al cap de nou mesos de revolució i de guerra a la Telefónica hi havia una bandera monàrquica!

Saint Jean de Luz. — El vaixell mercant britànic "Bramhill" ha arribat a la rada de Saint Jean de Luz amb un carregament de queviures destinat a Bilbao.

D'altra banda l'avís francès "Somme", que es troba a Saint Jean de Luz, sortirà molt aviat cap a Bilbao.

Fou un petit "Breguet" el qui col·locà la bomba que enfonsà l'"Espanya"

València. — El delegat polític de la Flota Aèria Republicana, Ruiz Lecina, ha fet a un periodista interessants declaracions sobre el combat aeronaval sostingut el passat divendres a les costes de Santander i en el qual va ésser enfonsat el vaixell facciós "Espanya".

Per creure-les d'interès, publiquem a continuació un extracte de l'esmentat interviu:

—Hem demanat telegràficament notícies del fet—ens diu—. Fins ara sols hem rebut lacònics comunicats. Desconeixem els noms dels tripulants dels dos avions, dada molt important per a fer pública menció dels nostres herois.

—L'aviació autor de la magnífica proesa serà d'una gran potència.

—No ho cregueu. Es tracta d'un petitíssim "Breguet". El bombardeig dels vaixells pirates "Espanya" i "Velasco" l'han realitzat dos aparells destinats a la força del Nord. Encara no se sap quin dels dos ha col·locat la bomba que ha enfonsat el cuirassat facciós. El ministre de Marina i Aire té el propòsit d'ascendir immediatament la tripulació d'ambdós aparells.

—Per acabar amb l'"Espanya" amb tan poc temps, és de suposar que la bomba que l'encertà era d'una potència extraordinària?

—Contràriament al que es pensa, la bomba que ha enfonsat el vaixell pirata no tindria més de cent quilos; probablement sols se-

tanta-cinc. Faig aquesta deducció tenint en compte que un aparell "Breguet" de les característiques dels que han efectuat aquest bombardeig no pot portar bombes de major pes.

—La cosa sembla que ha estat efectuada poques vegades durant les diferents guerres?

—Cap—diu Ruiz Lecina—. No es coneix en la història de l'Aviació un sol cas semblant; col·locar una bomba des d'un aparell tan poc precís com el "Breguet", bastant antic, com és sabut, és una empresa difícilíssima, que sols poden efectuar un expertíssim pilot i un no menys formidable bombarder. Els Estats Units han fet uns magnífics estudis sobre les possibilitats d'enfonsar un vaixell de guerra amb un bombardeig aeri i calculen que solament pot aconseguir-se en una proporció d'un 1 per 1.000.

Objectes recollits al lloc on s'enfonsà l'"Espanya"

València. — Al Ministeri de Marina i Aire, s'ha facilitat la nota següent:

—Entre els objectes recollits al lloc on s'enfonsà el cuirassat rebel "Espanya", figuren gorres de mariner, gorres de tinent de navili, cartes de tripulants adscrits a "Falgange Espanyola" i, sobretot, gran nombre de periòdics alemanys.

Ingrés al Magisteri Assegureu l'èxit

Acadèmia ROIG
Colom, 24

El poble italià, oprimat per Mussolini, sent una rebel·lia creixent contra el dictador

El feixisme és una ficció basada solament en la repressió sagnant. —El "Daily Worker" del dia 20 del corrent publica el següent:

"La història completa de la derrota de les divisions feixistes al front de Guadalajara i l'acolliment fraternal de molts soldats d'aquestes divisions per les tropes republicanes espanyoles, no la vaig conèixer fins ahir.

L'escena on aquesta història es desenrotlla no està solament a Espanya, sinó a Itàlia. La gran victòria de la democràcia i de la llibertat, guanyada per l'acció de les armes i la propaganda de les tropes de la República, ha tingut al costat seu els treballadors i les obreres, alguns dels quals encara figuren als rengles del partit feixista en les grans ciutats italianes.

Informacions de Gènova, Milà, Trieste i Roma, escrites en trossos de paper, passats com a contra-

ban per la frontera italiana; cartes dels treballadors de tot Itàlia, els noms dels quals és obligat reservar, ens ho confirmen."

Les dones italianes repudien els mercenaris que van a l'Espanya de Franco. — Una carta enviada per un treballador italià al seu fill, que actualment es troba a Espanya, deia: "M'és impossible endevinar com ho vas fer per tal de sortir d'Itàlia i per on te'n vas anar. Per què em vas guardar el secret, quan és l'acte més admirable de la teva vida? Te'n una mica de compte i

recorda que l'obediència i la disciplina són capaçes de transformar un mortal en gegant. No tinc encara la certesa de poder venir on tu ets; si pogués portar la teva mare en un lloc segur, vindria amb tots vosaltres."

Aquí hi ha una altra carta d'un grup de camarades d'un poble de Ligúria:

"El reclutament per a Espanya es fa d'aquesta manera: El líder de la centúria feixista reparteix pel seu propi compte 200 crides per a la milícia. Després, els que les reben s'assabenten que sortiran cap a Espanya al cap de pocs dies. Les notícies s'escampen com el foc a la selva. Moltes milícies tracten de trobar excuses per tal de justificar la seva negativa. Alguns van a veure un metge a fi d'aconseguir un certificat d'inutilitat. D'altres tracten de sofrir algun accident de treball, ferint-se ells mateixos. Les notícies no pesperen entusiasme, però les autoritats intenten i aconsegueixen d'obtenir, per pressions i promences, més de trenta homes només en aquest poble. Foren vestits d'uniforme i estigueren al poble uns deu dies. Tots pogueren reconèixer-los. Les observacions que escoltaren pels carrers no foren de cap manera elogioses. Un diumenge a la tarda entraren en un ball i cap dona no volgué ballar amb ells."

Ahuc els caps feixistes es neguen a combatre contra el poble espanyol. — "Puc afirmar que les notícies solament són transmeses als feixistes vells. Un d'ells, el representant dels Comitès obrers a la fàbrica, el qual posseeix gran influència entre les tropes feixistes, va donar lloc a escenes d'escàndol en un míting feixista i al cafè que freqüentava. Va mostrar el certificat d'un metge i va declarar a les Oficines centrals que el que succeïa a Espanya concernia als italians, que ningú no podia anar a matar els habitants d'un poble que mai no ens havia fet cap mal, que probablement Franco era un criminal o un arribista i que ell estava disposat a sacrificar-se pel seu país, com ja ho havia demostrat, però que mai no consentiria ésser un peó d'escacs dels generals ambiciosos."

De Gènova ha arribat la següent informació:

"Les notícies per la República espanyola adquireixen gran amplitud en tots els sectors de la població; s'han fet subscripcions i alguns antifeixistes han aconseguit sortir del país i traslladar-se a l'Espanya lleial. Deu antifeixistes que intentaven arribar a França en una canot amb motor han estat detinguts."

Per tal de poder dur a terme llurs llesves han d'acudir als presos per delictes comuns. — "El nombre de persones arrestades ha estat gran i ha calgut emprar autobusos per portar-les a la presó. Es discuteix als grups i cadascú exposa el seu criteri. S'observa un nou esperit entre les tripulacions dels vaixells trasatlàntics."

Una altra carta de Gènova diu: "Cada dia hi ha discussions amb els homes que tornen d'Abissínia i s'enfronten amb les autoritats. Estan de mal humor, seriosament indignats, i demanen feina. Especialment els camises negres, que s'adonen que han estat enganyats. Potser per això han estat arrestats molts oficials de les categories inferiors. Els líders del feixisme declaren que si les milícies no volen anar a Espanya voluntàriament, hauran d'anar-hi en servei obligatori."

SOCORS ROIG INTERNACIONAL

Aquest Comitè local posa en coneixement de tots els ciutadans que ha traslladat les oficines a la casa núm. 125 de la Rambla 14 d'Abril.

Poble de Catalunya!

Vols guanyar el feixisme? Vols guanyar la revolució?

Si és així, tots com un sol home al costat del Govern i contra els que deshonen la revolució amb els seus actes vandàlics i provocadors, impossibilitant la victòria sobre el feix.

Tots, absolutament tots, siguin de la C. N. T., U. G. T., P. S. U. C., F. A. I., P. O. U. M., E. R. C., E. C., U. R., i els altres sectors antifeixistes, al costat del Govern de la Generalitat, verdadera representació de tots els sectors antifeixistes.

Comentari nacional

Abm l'ànima adolorida venim constatant la greu desviació que, a Catalunya, sofreix la causa antifeixista. Aquella anècdota que minava la gloriosa data de la gesta del 19 de juliol va esfumant-se esfilagardada pel vent d'actituds d'intransigència suïcida, d'inconsciència revolucionària i també per certes coses que tenen tot l'aire d'una provocació premeditada amb la qual produir una determinada reacció convenient als plans maquiavèlics dels interessats a que la unitat antifeixista, la fusió fraternal de tots els treballadors, no pugui ésser un fet.

D'aquest estat de coses només se'n poden beneficiar els enemics de la llibertat. Això és clar. Per tant, deixant la bona fe de banda, convé de pensar que hi ha actituds que són tan suspectes que voregen la traïció. Traïció a l'afany de llibertat que sent el poble, traïció a aquesta Revolució catalana que vo-

lem fer triomfar. Perquè avui els antifeixistes de debó no podem acceptar com a bona aquella tàctica que s'ensorri tot si no triomfa un criteri determinat.

Els temeraris que encenen al roig viu les passions, s'han adonat de l'enorme responsabilitat que els ateny? Es inconsciència? Es tàctica? Sigui el que sigui, el nostre poble no pot acceptar ni l'una cosa ni l'altra. Els que volen forçar la Revolució cal que adquireixin les virtuts constructives que fins avui els han fallat. I els que volen ofegar aquesta Revolució, de la qual el nostre poble tantes coses n'espera, cal que pensin que la jugada pot sortir-los malament i hi perdran bous i esvelles.

Amb el poble no s'hi pot jugar. Per molt mesell que sembli ve un dia que acaba la paciència i diu prou.

Què passarà el dia que el poble digui prou?

Quant vingué el 19 de juliol, el Club Nàutic de la mateixa forma que el desaparegut Club Gimnàstic, eren incautats. El primer per un sindicat pertanyent a la C. N. T. i el segon pel Conseller de Cultura del dissolt Comitè Antifeixista. De la incautació del Gimnàstic vingué la fusió d'aquest club amb el Tarragona única forma de llimar les rivalitats existents en ambdós equips des de molts anys. Avui dia el Casal d'Esports ha recobrat el seu primitiu estat i no ha estat clausurat ni un dia.

Desgraciadament el Club Nàutic ha pagat els "plats trencats". Després de molts dies de trobar-se tancat el Club, fou obert, però quina fou la sorpresa dels remers en veure que allò que tant els hi havia costat d'arreglar, de cop i volta els hi havia estat arrebatat per uns desconeguts que feia 4 dies que eren a la nostra ciutat?

Primer vingué la suspensió dels bots per a practicar el rem o bé per a passejar-se. Després l'assalt als armaris on els remers hi tenien guardades les seves tovalloles, espadenyes, camisetes, etc. Es que creiem els que s'incautaren del Club Nàutic que alli els armaris, propietat dels remers tots ells militants des de molts anys en partits polítics antifeixistes, trobarien pistoles i municions per a fer front als seus companys treballadors i s'ajuntarien al feix en aquella data històrica del 19 de juliol? Aviat pogué sense que la major part d'aquells remers, els uns a la rera i els altres al front defensaven unes llibertats que ens volien arrebarar!

Totes les gestions que s'han fet per a que el Club Nàutic de Tarragona fós retornat als seus socis antifeixistes han fracassat. Els que s'han oposat han sigut gent que no han tingut mai la més petita idea del que és l'esport.

A Barcelona passà semblant: El Club Marítim fou incautat, però després fou retornat a un Comitè de Control format a base dels socis antifeixistes. Perquè no es pot fer el mateix amb el Club Nàutic?

Molta gent que no tenen un xic de noció de l'esport, diuen que en temps de guerra l'esport no ha d'existir. Nosaltres ens atrevim a preguntar: quants són els esportius que es troben lluitant en diferents fronts en contra de la fera feixista?

L'esport a la rera guarda també pot ésser útil a la guerra i a la revolució. Deixant altra volta el Club Nàutic en mans dels veritables revolucionaris que no s'han incautat de res, no es podrien organitzar unes curses marítimes amb la col·laboració dels clubs Marítics, Mar i Rem de Barcelona, i els cabdals

que s'obtinguessin anessin a engrair la subscripció per a la compra d'armes o bé per als hospitals de sang?

Tarragonins! Vergonya fa el tenir de passar per davant del Club Nàutic de Tarragona i veure que gent "estranya" que no sabem on pertaneixien en les seves localitats abans del 19 de juliol, siguin ara els "guàrdies" fusell al coll (tanta falta que fan al front), del nostre enyorat club.

No es podrà evitar això?

A més de la gloriosa secció de Rem, també existeix la no menys gloriosa secció de Natació, que compta en el seu llarg historial, l'honor de tenir la travessia del port més antiga d'Espanya.

Qui és la C. N. T. o la U. G. T. per a incautar-se d'un casal d'esport? Si el Club Nàutic solament hagués estat de gent fàcciosa i se'ls hi hagués incautat, ho trobaríem molt encertat, sempre que després fos entregat al poble treballador per a que els seus fills practiquessin l'esport i fossin els homes del dia de demà, però un Club on la major part eren gent esquerrana, no ho trobem encertat.

Tarragonins! Alerta! De la mateixa forma que ahir foren oberts i robats els armaris dels remers, avui poden ésser robades les "copes" guanyades en diferents llocs i demà potser ens trobarém que fins i tot els "totxos" que basteixen les parets del Club, hauran desaparegut.

Això no pot ésser arrebatat al poble de Tarragona! El CLUB NAUTIC està en perill de desaparèixer!

"LLIBERTAT" que defensa i defensarà sempre la nova justícia revolucionària, no aquella justícia que hi ha molta gent que entén, que és la d'incautar-se de certes coses per a després apropiarse-les, no parará un sol instant fins que el gloriós CLUB NAUTIC DE TARRAGONA sigui retornat als socis antifeixistes.

A l'ensem preguem a les autoritats tarragonines que dirigeixen

en aquests moments el destí de la guerra i la bona marxa de la revolució facin els possibles per a que aquest retorn sigui un fet, a-nant dirigit principalment aquest prec al nostre company Joaquim Fort de la Generalitat, un dels millors remers tarragonins i un dels puntals més fermes del Club Nàutic, que juntament amb altres companys sempre ha sapigut posar ben alt el nom de TARRAGONA.

SECCIO ESPORTIVA DE
"LLIBERTAT"

**CAMISES
CORBATES**

darreres novetats

= ALSINA =

CAMISER

El Temps

OBSERVACIONS METEOROLÒGIQUES DE L'INSTITUT

Temperatura a l'ombra: Màxima, 21; mínima, 11'5.

Baròmetre a 0 i al nivell de la mar: A les 8 h., 762'4; a les 18, 763'9.

Força del vent: A les 8 h., cal-ha; a les 18, id.

Estat del cel: A les 8 h., quasi tapat; a les 18, id.

Classes de núvols: A les 8 h., St. Cú. A. Cú.; a les 18, Nbs.

Evaporació: En les 24 h., 2.

Pluja recollida: En les 24 h., 0.

Humitat relativa: A les 8 h., 88; a les 18, 88.

Sugrañes, Impressor. — Tarragona

El nostre Club Nàutic en perill

Després de nou mesos d'injusta incautació del Club Nàutic de Tarragona, avui agafem la nostra modesta ploma per a secundar la campanya empresa fa uns dies demanant i si convé exigint el retorn del Club Nàutic a les mans dels socis antifeixistes.

Una de les nostres institucions esportives més íntimes lligades a l'esperit de la ciutat que les ha vist néixer, aquesta Tarragona tota ella de cara a la blau Mediterrània, és el gloriós Club Nàutic. Una i mil vegades els seus remers han fet córrer victoriosos les seves fràgils embarcacions per aigües nacionals i foranes i per arreu del món el nom de la ciutat tarragonina els ha acompanyat en les seves gestes esportives. El gallaret blau-vermell s'ha passejat triomfant per França, Portugal, Bèlgica, etc.,! Quins han estat els que han fet triomfar el nom de Tarragona? Han estat aquells que solament acudien a una festa de ball per a fer-se admirar, o bé aquells que eren treballadors que solament portaven una idea: posar ben alt el nom de la nostra Ciutat?

Ara s'ha volgut fer creure que l'esperit d'aquest Club Nàutic eren aquelles ridícules festes en què les "mamàs" anaven a fer lluir a les

seves "niñas" en aquella societat corrupta d'abans del 19 de juliol i davant les quals els veritables esportius, aquells que passejaven victoriosos el nom de Tarragona, romanien indiferents amb els vaillets serrallencs darrera dels vidres de la porta d'entrada espatats de tant de soroll i comèdia.

Es que això es pot creure?

No companys, no; allò solament era un resultat passatger d'aquella societat enverinada. El veritable Club Nàutic era aquell que a les 6 del matí a la sala d'embarcacions, durant estiu i hivern, desafiant el vent, la pluja i el temporal, aquells xicots encara mig adormits i amb la cara de són, treien dels suports els "outriggers" i les "ioles" i els feien lliscar amb lleugeresa per les aigües blaves per a retornar després de dues hores d'haver practicat l'esport i suorsos, ben desperts ja, per a incorporar-se al treball quotidià de l'oficina, taller o professió.

El Club Nàutic de Tarragona que compta amb un historial vell de records; aquell Club Nàutic que fou mig ensorrat durant l'inundació de l'any 1930; aquell Club Nàutic que ha estat sempre l'orgull de tots els tarragonins, està a punt de desaparèixer!

MOSTELLE

Suc de raïm sense fermentar. Indicadíssim per a malalts, convalescents, parturientes i nens.

De venda a les farmàcies i drogueries.

Rafael Escofet - TARRAGONA